

ویژه نامه سازمان بانوان یهودی ایرانی

راه حلی برای طلاق شرعی، "گت" و "عقونا"

بهار سال ۲۰۰۶ میلادی . برابر با سال ۵۷۵۵ عبری و سال ۱۳۸۵ خورشیدی

اعلامیه مشترک

ششم دسامبر ۲۰۰۵

گروه فرهنگی ایما
نیویورک

سازمان بانوان یهود ایرانی
لوس آنجلس

سازمان بانوان یهود ایرانی در لوس آنجلس و گروه فرهنگی ایما در نیویورک بسیار خوشوقتند که نتیجه زحمات مداوم خود را برای حفظ سیما و حقوق زنان یهودی ایرانی باطلاع جامعه یهودی ایرانی و علاقمندان به سرنوشت زنان آن برسانند.

موضوع ترمیم مسائل مربوط به طلاق شرعی (کت و عکونا) و تأمین حقوق زنان یهودی در صورت لزوم طلاق، بانگونه که با اصول شریعت یهود (هالاخا) مغایرتی نداشته باشد، سالهاست که مورد توجه تمام مراجع مذهبی در سراسر جهان میباشد.

اینجانبان پروانه دوستان صراف و ناهید پیرنظر ابرمن از سوی بانوان نسل آینده، ضمن سپاس از توجه و نگرش بواقعیات و پشتیبانی دو مرجع مذهبی ایرانی مقیم خارج از کشور ایران، در نیویورک بپای گیری و تشویق مداوم حخامیم محترم راب یدیدیا اذراحیان و ربای الیاهوین حییم و در لوس آنجلس از سوی هیئت ربانوت ایرانی، بسرپرستی راب داوید شوفط، بسیار خوشوقتیم که اطلاع دهیم این دو مرجع به خواسته انسانی ما بانوان پاسخ مثبت داده، اولین قدم رسمی را در این راه برداشته اند. در جلسه ماهانه اکتبر سال ۲۰۰۵ هیئت ربانوت ایرانی مقیم لوس آنجلس، پیروی و استفاده از موافقتنامه های قبل از ازدواج مدون دادگاههای شرعی ارتدکس آمریکا را که در دادگاههای حقوقی آمریکا معتبر میباشد تأیید و تصویب نمود. در این گونه موافقتنامه ها که هیچ تناقضی با کتب و بای شرعی ندارند عملاً و رسماً از عروس و داماد درخواست میشود که در صورت عدم امکان ادامه ازدواج، به حقوق انسانی همسر خود احترام بگذارند. این نوع موافقتنامه ها بدادگاههای شرعی در سراسر آمریکا صلاحیت قانونی خواهد داد که از زوجین بخواهد بمنظور اجرا و انجام مراحل جدائی مذهبی (کت) در آن دادگاهها حضور یابند. مرکز دادگاههای شرعی ارتدکس آمریکا همواره در صدد قدرت بخشیدن و تکمیل این موافقتنامه ها از نظر قانونی میباشد و بدیهی است که ربانوت ایرانی نیز پیشرفته ترین نسخه مدون آن را مورد استفاده قرار خواهند داد. ما میدانیم و اطمینان داریم که کاربرد این موافقتنامه ها تنها وسیله پیشگیری از مسئله عکونوت و مشکلات ناشی از عدم سازگاری در ازدواج است. لازم بیاد آوری است که امروزه در سراسر دنیا لااقل دهها هزار زن عکونا که ازدواج آنها معلق و یا به پایان رسیده است، طبق هالاخای موجود در بند ازدواج همسر متهم و یا غایب خود مانده و قانوناً از تشکیل زندگی خانوادگی دیگری که حق هر انسان آزادی است محروم میباشدند.

ضمن سپاس از هر دو مرجع مذهبی در نیویورک و لوس آنجلس، در مورد حمایت و پشتیبانی ایشان از حقوق شرعی زنان یهودی و ایرانی و عملکرد آنان، اینک توجه جوانان و والدین محترم آنان را بدربار اهمیت این موافقتنامه ها و درخواست و امضای آن بهنگام ازدواج جوانان جلب میکنیم. متن این موافقتنامه ها که امروزه در سراسر دنیا توسط یهودیان ارتدکس اشکنازی و سفاردی مورد استفاده قرار میگیرد چیزی جز ابراز حسن نیت و احترام بحقوق انسانی همسر آینده شخص نمیباشد. بنا به تصویب هر دو مرجع، در لوس آنجلس و نیویورک، استفاده از این موافقتنامه ها از آغاز سال ۲۰۰۶ میلادی همزمان با هم در هر دو شهر بمرحله عمل در خواهد آمد. این تاریخ در آینده نقطه عطفی در زندگینامه زنان یهودی ایرانی شمرده خواهد گردید و آرزو مندیم که که راه گشائی باشد برای عدم ایجاد مسئله عکونا در نسل های آینده زنان یهودی ایرانی و ایرانی تبار.

ناهید پیرنظر ابرمن
سازمان بانوان یهود ایرانی در لوس آنجلس

پروانه دوستان صراف
گروه فرهنگی ایما در نیویورک

نامه سرگشاده از سوی جامعهٔ ربانوت ایرانی کالیفرنیا

همکیشان عزیز:

بطور کلی طلاق به معنای فروپاشی کانون خانواده را میباید یک مصیبت و یک مشکل انسانی دانست که در هر جامعه، مذهب و آئینی مسأله آفرین است. عاشقان و یاران به ناگهان تبدیل به دشمنان خونی میشوند، فضای دوستی و محبت را نفرت فرا میگیرد، هر یک از طرفین سعی دارد کمر به نابودی دارائی مالی و روانی طرف مقابل ببندد و تا جایی که حتی در برخی موارد قصد جان یکدیگر را نیز میکنند.

در یهودیت به علت آن که کانون مقدس خانواده، شالوده و هسته اصلی جامعه را تشکیل میدهد و باعث تداوم و انتقال ارزشهای مذهبی و اخلاقی آن محسوب میشود، بر هم زدن این کاشانهٔ مقدس به آسانی صورت نمیگیرد. نکته در خور توجه این است که روزی روزگاری در جامعه ما آوردن نام طلاق مکروه بود. به قول امروزی ها یک "تابو" تلقی میشد که کسی نباید به آن نزدیک شود و دربارهٔ آن سخن بگوید، چه رسد به آن که عملاً خود بآن اقدام نماید.

متأسفانه در دنیای پیشرفته امروز طلاق، بخشی از پیکره اغلب جوامع را بخود اختصاص داده است و در واقع طلاق در روزگار ما کم و بیش، اصلی است پذیرفته شد با آماری سرسام آور. با کمال تأسف باید بپذیریم که ما یهودیان ساکن آمریکا، اروپا و کشور اسرائیل نیز جزئی از این آمار فزاینده شده ایم.

ازدواج و طلاق در فقه یهود بر اساس توافق و رضایت زن و شوهر پایه گذاری شده است. در شرایط گریز ناپذیری از طلاق، مرد یهودی موظف است با خواست و رضایت خود و همسرش در دادگاه شرعی حضور یابد و طلاق را جاری سازد و یا با حضور شخصی در دادگاه، وکیل از جانب خود انتخاب کرده و به دادگاه وکالت بدهد تا همسر او را طبق موازین شرعی مطلقه سازد. اما تعدادی از شوهران ناسازگار به علت مسائل مالی یا روانی و یا جریحه دار شدن قدرت زورگویی مردانه و یا همچنین برای آزار همسر یا بیبانه عشق که اذنبه همسر خود، از انجام طلاق شرعی و به اصطلاح دادن "گت" یا رهائی شرعی خودداری میکنند. در نتیجه همسر این گونه مردان، در برخی موارد بعد از دریافت طلاق کشوری یا "سیویل" قادر نخواهد شد تا بار دیگر تشکیل خانواده بدهد. یعنی در وضعیتی که زن از نقطه نظر دینی هنوز در علقه ازدواج خود با شوهرش میباشد و ازدواج مجدد زن بر این مبنا معتبر نبوده و خدای ناخواسته فرزندان احتمالی ناشی از آن در آینده در وضعیتی ناگوار و سخت قرار خواهند گرفت.

در کشور اسرائیل که دادگاههای شرعی دارای قدرت اجرایی میباشند و حتی شوهرانی را که از دادن "گت" امتناع میورزند به زندان میاندازند، با وجود این، طبق آمار در حال حاضر بسیاری از زنان وجود دارند که از نظر فقهی "عگونا" محسوب میشوند. یعنی طلاق شرعی خود را نگرفته و مانند یک کشتی که در بندرگاهی لنگر انداخته و قادر به حرکت نیست، بلا تکلیف مانده اند. در سراسر دنیای یهود علمای دین و رهبران قوم برای

رفع این مشکل و در جهت حل آن برای این گروه از زنان همواره در پی چاره جوئی و یافتن راههایی منطبق با "هلاخا" بوده اند. این نوع راه حل یابی وابسته به شرایط و موفقیت های گوناگون، اشکال متفاوتی به خود گرفته است. از آن جمله شرایط جنگ، اسارت، مفقود شدن و سایر عللی که به مردار تباطومی یافته است.

و در وضعیتی که ما در جامعه ای مانند آمریکا قرار گرفته ایم، یکی از راههای جدید برای تسهیل درجاری شدن خود احتمالی "گت" در آینده زوجین این است که زن و مرد جوانی که قصد ازدواج دارند قبل از اینکه زیر "حویا" بروند پیش از انجام عقد شرعی بر مبنای دین یهود، با رضایتمندی طرفین، قرارداد مدون و عادلانه ای را بین امضا و تأیید نمایند که طبق آن اگر خدای ناکرده در آینده بنا به دلیلی با همدیگر سازش نداشته و نتوانند به زندگی مشترک خود ادامه دهند، دادگاه شرعی قادر خواهد شد تا با صلاحیتی که بر اساس آن قرار داد در این مورد میکند، از آنها بخواهد در دادگاه شرعی حضور یافته و مراحل جدائی مذهبی را در باره زوجین به مرحله اجرا در آورد. ربانوت اعظم اسرائیل فقط "گت" های دادگاههایی را که به وسیله دادگاه های شرعی ارتدکس احراز مورد تأیید بوده، معتبر شناخته و مورد تأیید قرار میدهد. قرار داد امضا شده وسیله زوجین در سه نسخه نزد زوجین و ربای عاقد آنها نگهداری میشوند.

ربانوت ایرانی کالیفرنیا جنوبی که مدتی است برای بررسی و پیشبرد امور مذهبی جامعه فعالیت دارد، از هر گونه کمکی در جهت گرفتن طلاق شرعی از مردانی که از دادن "گت" امتناع میورزند کوتاهی نکرده و همواره در جستجوی یافتن حل مشکل "عگونا" بوده است. روشی که در بالا به طور خلاصه ذکر شد در حقیقت مورد پذیرش و اجرای جامعه یهودیان "ارتدکس" آمریکائی و کسانی که سنت های یهودی را ارج مینهند بوده و در میان آنان رایج است. ربانوت ایرانی نیز آن را الگویی مناسب برای جامعه یهودیان ایرانی تشخیص داده، مصمم و متعهد است تا به امید پروردگار آن را از ابتدای ماه شواط مقارن با آغاز سال ۲۰۰۶ میلادی به مرحله اجرا در آورد.

همکاری، همیاری، همفکری کلیه افراد جامعه در شناسائی، پذیرش و اجرای این قرار داد شرعی امری مهم و حیاتی است.

۱۸ کیسلو ۵۷۶۶ برابر با ۱۹ دسامبر ۲۰۰۵

ربانوت ایرانی کالیفرنیا

ربای داوید آخامزاده	ربای داوید شوفط
ربای هر متصل ایلولیان	ربای شمعون کاشانی
ربای اسحق بعلهنت	ربای مشه لوی حئیم
ربای هر متصل پئر	ربای داوید لولویان
ربای نیسیم داویدی	ربای نتن ال لویئی
ربای داوید زرگری	ربای شیمعون ماه پری
ربای مشه نور اله	